

Informacja

o wynikach kontroli bezpieczeństwa
zabawek dla dzieci poniżej 3 roku
życia

INFORMACJA

o wynikach kontroli bezpieczeństwa zabawek dla dzieci poniżej 3 roku życia

Termin: marzec- czerwiec 2021 roku

Kontrolujący w ramach planu: 8 wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej (Gorzów Wielkopolski, Katowice, Kielce, Łódź, Olsztyn, Rzeszów, Warszawa, Wrocław).

Cel kontroli: ocena, czy zabawki oferowane na rynku polskim spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 października 2016 r. w sprawie wymagań dla zabawek¹ i są bezpieczne dla dzieci, w tym poprzez badania laboratoryjne właściwości mechanicznych i fizycznych, przeprowadzone w laboratorium UOKiK.

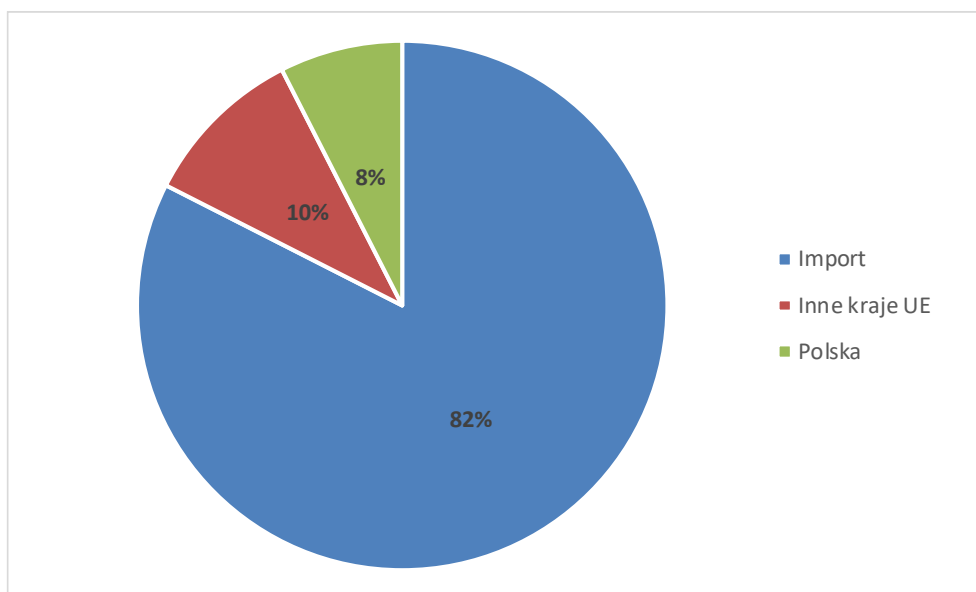
Wyniki kontroli

Tabela 1 - Udział zabawek niezgodnych w podziale na podmioty gospodarcze, które kontrolowano.

Rodzaj podmiotu kontrolowanego	Liczba skontrolowanych podmiotów danego rodzaju	Liczba skontrolowanych zabawek	Liczba zakwestionowanych zabawek	Procentowy udział zakwestionowanych zabawek
Producent	2	3	2	66,7%
Importer	8	16	8	50,0%
Dystrybutor – sklep detaliczny	9	12	4	33,3%
Dystrybutor – sklep wielkopowierzchniowy	5	9	1	11,1%
Razem:	24	40	15	37,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

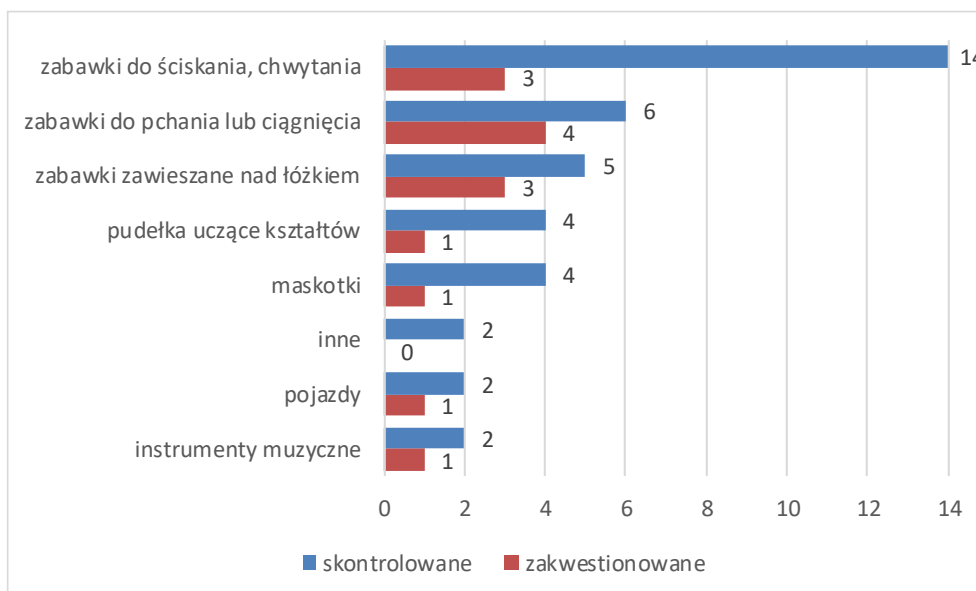
¹ Dz. U. z 2019 r., poz. 1816

Wykres 1. Pochodzenie skontrolowanych zabawek.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Zabawki z importu, które objęto kontrolą, w większości pochodziły z Chin (32). Również z tego kraju pochodziło najwięcej zakwestionowanych wyrobów (13). Skontrolowano także zabawki sprowadzone z Białorusi (3 zabawki) oraz 1 z Czech (została ona zakwestionowana). Skontrolowano również 3 zabawki pochodzące z Polski, z czego zakwestionowano jedną z nich, z uwagi na brak oznakowania CE.

Wykres 2. Liczba zabawek skontrolowanych i zakwestionowanych w poszczególnych kategoriach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Łącznie skontrolowano 40 modeli zabawek, kwestionując 15 z nich (w ramach kategorii wskazanych na wykresie 2), co daje 37,5 % ogółu skontrolowanych. Największą grupę zakwestionowanych zabawek stanowiły zabawki do pchania lub ciągnięcia oraz te zawieszane nad łóżeczkiem, gdzie proporcjonalnie zakwestionowano większość z nich (ponad 60 % skontrolowanych).

Stwierdzone niezgodności formalne głównie polegały na:

- braku danych podmiotów odpowiedzialnych (producenta i importera) za wprowadzenie zabawki do obrotu (w 7 przypadkach - 3 zabawkach zawieszanych nad łóżeczkiem, 2 zabawkach do chwytania oraz 2 zabawkach do ciągnięcia), co oznacza, że podmiot odpowiedzialny za zabawkę nie ujawnił danych, utrudniając działania organom kontroli lub dochodzenie praw konsumentowi;
- braku wymaganych ostrzeżeń lub niezasadnym ich umieszczeniu² (w 6 przypadkach - 2 pojazdach, 2 zabawkach do pchania lub ciągnięcia, zabawce do chwytania oraz zawieszania nad łóżeczkiem), co oznacza, że nabywca nie jest odpowiednio ostrzeżony o zagrożeniach jakie niesie ze sobą użytkowanie zabawki i nie może im przeciwdziałać;
- braku oznakowania CE (w 3 przypadkach - 2 pojazdach i zabawce zawieszanej nad łóżeczkiem), co oznacza, że producent nie deklaruje przeprowadzenia oceny zgodności, gwarantującej zgodność zabawki z wymaganiami;
- nieprawidłowo sporządzonej deklaracji zgodności (w 2 przypadkach - pojazdu i zabawki zawieszanej nad łóżeczkiem), co oznacza, że producent nie dołożył odpowiedniej staranności oceniając czy zabawka spełnia obowiązujące wymagania;
- niewskazaniu ryzyka związanego z użytkowaniem zabawki (w przypadku zabawki do chwytania), co oznacza, że konsument nie znając ryzyka, nie jest w stanie mu zapobiec.

² Przykładowo ostrzeżenie: „Nieodpowiednie dla dzieci w wieku poniżej 36 miesięcy”, a w przypadku zabawek funkcjonalnych - „Do użytku pod bezpośrednim nadzorem osoby dorosłej”.

Badania laboratoryjne

W Laboratorium Badania Zabawek UOKiK w Lublinie zbadano właściwości mechaniczne i fizyczne zabawek. Przeprowadzono łącznie **40** badań, stwierdzając niezgodności w **12 próbkach** (30 % przebadanych). Niezgodności dotyczyły:

- występowania małych elementów, mieszczących się w cylindrze do badania małych części, mogących powodować udławienie lub uduszenie dziecka (w 5 przypadkach - maskotka, zabawka do ciągnięcia, karuzela nad łóżeczko, zwierzątko do ciągnięcia);
- nieodpowiedniego kształtu i rozmiaru zabawki, która może być zbyt ciężka lub mieć zbyt skomplikowaną formę, nieodpowiednią dla dzieci w wieku poniżej 3 lat (w 3 przypadkach - grzechotki, zabawki zawieszanej nad łóżeczkiem);
- występowania zadziórów lub innych ostrych elementów, mogących zranić bawiące się dziecko (w 2 przypadkach - pudełko uczące kształtów, karuzela zawieszana nad łóżeczkiem);
- zbyt silnego mechanizmu zwijającego linkę przy zabawce lub zbyt długiej linki, stwarzających ryzyko owinięcia się wokół szyi dziecka, zadziergnięcia i uduszenia (w 3 przypadkach - zabawki zawieszanej nad łóżeczkiem oraz pozytywki);
- zaniżonej grubości folii, która może spowodować przyłgnięcie do ust i nosa dziecka, uniemożliwiając oddychanie (zabawka do ciągnięcia);
- pęknięciu szwów zabawki miękkiej wypchanej, w wyniku czego dostępne jest wypełnienie, stwarzając ryzyko udławienia (maskotka).

Działania Inspekcji Handlowej

Inspektorzy IH w 2 przypadkach stwierdzenia niezgodności formalnych (np. brak wymaganych ostrzeżeń oraz znaku CE) wystąpili do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie zabawki do obrotu, z wnioskiem o podjęcie dobrowolnych działań naprawczych³. Wydano 4 decyzje zakazujące udostępniania

³ Art. 75 ust. 3 ustawa z dn. 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. z 2021 r. poz. 514 ze zm., dalej: uosozinr)

zabawek⁴. Jednocześnie inspektorzy IH skierowali do Prezesa UOKiK **10 wniosków o wszczęcie postępowań administracyjnych**⁵, z których do momentu opracowania informacji wszczęto 8 postępowań, natomiast pozostałe wnioski są analizowane.

Podsumowanie

W przypadku niezgodności formalnych najczęściej kwestionowano niezasadne umieszczenie ostrzeżenia 0-3 oraz brak danych podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie zabawki do obrotu, co stanowi łącznie aż 65 % wszystkich stwierdzonych niezgodności formalnych. W niektórych zabawkach stwierdzano więcej niż jedną niezgodność formalną, jak np. w przypadku traktorka, w którym kwestionowano brak oznakowania CE, deklarację zgodności, brak ostrzeżeń oraz wskazania ryzyka związanego z użytkowaniem zabawki.

Badania laboratoryjne najczęściej wykazywały niezgodności konstrukcyjne, polegające na obecności małych elementów w zabawkach (ok. 12 % wszystkich skontrolowanych zabawek). Doprowadzenie takiej zabawki do zgodności z obowiązującymi normami zharmonizowanymi wiąże się ze znacznie większym nakładem pracy, niż w przypadku braku spełnienia wymagań formalnych. Dlatego cieszy fakt, że wad konstrukcyjnych stwierdzono mniej, niż niezgodności formalnych. Mimo to, przedsiębiorcy w dalszym ciągu mają problemy z zapewnieniem zgodności udostępnianych na rynku zabawek z obowiązującymi przepisami.

⁴ Na podstawie art. 75 ust. 1 uosozinr, organ może zakazać udostępniania wyrobu , który stwarza poważne zagrożenie na 3 miesiące. Prezes UOKiK może przedłużyć okres obowiązywania zakazu do czasu zakończenia postępowania (art. 78 uosozinr).

⁵ Art. 76 ust. 1 uosozinr

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Wybierając zabawkę pamiętajmy, że każda zabawka powinna być oznakowana znakiem CE, za pomocą którego producent deklaruje spełnianie obowiązujących wymagań.

Prawidłowy wzór znaku „CE”; źródło: załącznik I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr765/2008 z dnia 9 lipca 2008r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93⁶

Pamiętaj, że oznakowanie CE nie jest handlowym świadectwem jakości, ani nie potwierdza pochodzenia towaru z terenu Unii Europejskiej. Nie powinno być również traktowane jako potwierdzenie, że zabawkę sprawdziła kompetentna instytucja państwowa lub dopuściła go do obrotu na europejskim rynku. Kupując zabawkę, zwróć także uwagę, że ostrzeżenie „Nieodpowiednie dla dzieci w wieku poniżej 36 miesięcy” lub „Nieodpowiednie dla dzieci w wieku poniżej 3 lat” (lub jego odpowiednik w formie graficznej - symbol graficzny poniżej) może pojawić się wyłącznie na zabawkach, które mogą być niebezpieczne dla dzieci w wieku poniżej 36 miesięcy, jednak nie są dla nich przeznaczone, ze względu na swoje funkcje, wymiary, cechy, właściwości lub inne przekonujące przyczyny, np. hulajnoga, rowerek - zabawka, samochodzik do składania. Obok tego ostrzeżenia lub w instrukcji producent umieszcza krótki opis zagrożenia, np. pojawienie się małych elementów. Celem tego ostrzeżenia jest informowanie dorosłych o tym, że zabawki mogą być niebezpieczne dla dzieci w wieku poniżej 3 lat i nie są dla nich przeznaczone. Jednak to ostrzeżenie nie powinno być naniesione na zabawkach, które z uwagi na swoje funkcje, wymiary, cechy, są wyraźnie nieodpowiednie dla dzieci w wieku poniżej 36, np. mikroskop, maszyna do szycia, zestawy do eksperymentowania. Zabawka przeznaczona dla dziecka do 3 roku życia nie powinna zawierać małych elementów i stwarzać dla niego zagrożenia podczas zabawy!

Źródło: pkt 7.2.1. załącznika nr 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów ws. wymagań dla zabawek (Dz. U. z 2019 r. poz. 1816)

⁶ Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 30